

CD's

DE ENGELSE componist Edward Elgar brak niet meteen door. Hij was al veertig, toen hij eindelijk het succes mocht smaken van een grote officiële opdracht. Blevens zijn *Enigma Variations* Elgars bekendste werk, toch is 's mans populariteit bijzonder verbonden met zijn marsmuziek. Wie ooit op de BBC het publiek bezag zag tijdens de fameuze *Proms*, weet hoe chauvinistisch de Britten reageren zodra de eerste tonen van een van Elgars marsen voor weerklinken. Zeker wanneer *Land of Hope and Glory* wordt aangeheven, is het *British Empire* plotseling niet langer voltooid verleden tijd!

Het was een goed idee van de leiding van het Flemish Radio Orchestra (zo heet tegenwoordig het BRT-orkest van weleer!) om de schitterende muziek van Elgar op het programma te plaatsen. In dit geval gaat het om zijn *First Symphony* en om een nogal dramatische prelude. Die prelude is geen amuse-gueule, maar een heel waardige entrée die past bij het laat-romantisch vijfde oratorio *The Kingdom* (op basis van de Handelingen van de Apostelen).

Bewuste symfonie wordt eveneens voortreffelijk vertolkt door het geïnspireerde orkest onder de leiding van Martyn Brabbins. Die schittering wordt overigens nog versterkt door de bewonderenswaardige klankopname die de bijzondere kwaliteiten van de 'Flaggy' nog maar eens onderstreept. Maar het is natuurlijk de muziek zelf die de luisteraar overstemt met zijn eeuwigolvende beweging als de getijden van de zee. Het gaat allemaal verbaasd snel vooruit en je verveelt je geen ogenblik. Je krijgt ook nooit het gevoel dat de dirigent een menner is die zijn paarden afjakkert. De muzikale motieven blijven transparant en de sfeerschets blijft in al zijn wisselingen onderhoudend en bekoorlijk. Voorwaar een prachtprestatie van een orkest dat blijktbaar onder deze goede dirigent zijn vaste tred heeft gevonden. (JC)

Edward Elgar, *Symphony nr. 1*, door het Flemish Radio Orchestra, onder de leiding van Martyn Brabbins, Glossa Records (distributie harmonia mundi), GCDSA 922204, 21,25 euro.

PAUL HINDEMITH was een puik violist die in de periode vóór de Tweede Wereldoorlog in Duitsland heel nieuwe wegen insloeg en allerlei grensverleggende composities neerpente. Helaas pruisden Hitlers kompanen experimentele kunst niet en werd de man geboycot, net zoals zovele andere interessante Duitse kunstenaars. In 1940 vluchtte hij nog net naar de Verenigde Staten, waar hij zijn loopbaan als componist en pedagoog kon voortzetten.

Hindemiths kunst wordt gekenmerkt door antisentimentaliteit. Het is muziek zoals de meesters van de barok (uiteraard in een andere stijl) schreven: mathematisch, helder, maar niet zonder gevoel en dus ook nooit kil. Alleen heeft hun en Hindemiths gevoel niets gemeen met de gezwollen pathetiek van bijvoorbeeld de romantiek.

Al die eigenschappen blijken uit zijn *Marienleben*, gecomponeerd tijdens zijn beginperiode (1924). Deze mariale cyclus voor sopraanstem en klavier is gebaseerd op gedichten van Rilke en volgde op een bezoek van de componist aan de *Gruppacher Madonna*, een werk van de laat-middeleeuwse schilder Mathis Grünewald. Deze lag Hindemith overigens zeer na aan het hart, want wat later werd hij het onderwerp van een van Hindemiths bekendste composities, *Mathis der Maler* (Mattias de schilder).

De opname voor de cd is eigenlijk een hoogst beredeneerde, herwerkte versie daterend van na de Tweede Wereldoorlog. De klankband van de originele opvoering uit 1949 werd hersteld en het is dus deze 'historische' uitvoering die we nu na een halve eeuw kunnen beluisteren. (JC)

Paul Hindemith, *Das Marienleben*, met Annelies Kupper (sopraan) en Carl Seemann (piano), Christophorus (distributie Coda), CHR 74612, 20 euro.

Het wekelijkse aanbod boeken, cd's en dvd's in *Kerk+Leven* is ook te raadplegen en te bestellen via het *Mediacenter* op de website www.kerknet.be.

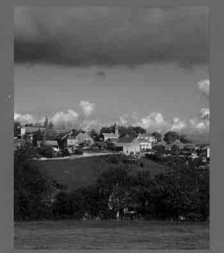
ONBAATZUCHTIG

FRÈRE Roger, de stichter van de oecumenische gemeenschap van Taizé, schreef dit boek net vóór zijn gewelddadige dood in 2005. Aldus is dit het allerlaatste van zijn hand. *Voorvoeld geluk* lijkt autobiografisch. Schrijver schetst immers periodes uit zijn levensweg en ontwikkelingen in zijn denken. Ook de grote gebeurtenissen uit het verhaal van de gemeenschap van Taizé komen ter sprake.

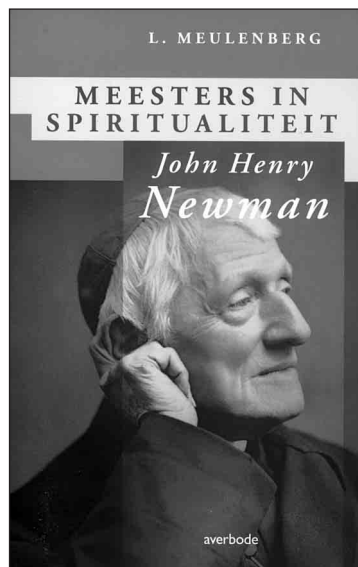
Van herinneringen uit Roger Schutz' kinderjaren tot zijn ontmoetingen met Moeder Teresa, van zijn contacten met de pausen sinds Johannes XXIII, zijn bezoeken aan landen in Oost-Europa tot de ontvangst van jongeren in Taizé – over dat alles laat hij zijn gedachten gaan in de korte stukjes. Daarbij zal het de lezer niet ontgaan hoe sterk affectieve relaties (vooral met zijn familie en met de broeders van het eerste uur) een rol speelden in de geschiedenis van het levenswerk van Roger Schutz.

Tussen de herinneringen door valt ook de grondinspiratie van Taizé op te rapen. Misschien is het dit wel wat de oude man de jongere generaties wou meegeven: „Vrede op aarde wordt voorbereid in de mate waarin iedereen aan zichzelf durft te vragen: 'Ben ik bereid innerlijke vrede te zoeken, bereid om onbaatzuchtig te gaan leven?'” (EDS)

Frère Roger van Taizé, *Voorvoeld geluk*, Ten Have, Kampen, 2008, 118 blz., 11,90 euro, ISBN 978 90 259 5859 6.

Frère Roger
van Taizé
VOORVOELD
GELUK

voorloper, en wellicht daarom nog steeds actueel.

PLEITBEZORGER VAN LEKEN

OVER DE grote negentiende-eeuwse Engelse bekeerling John Henry Newman zijn al veel boeken verschenen, maar dit is niet de zoveelste biografie. Rustend hoogleraar kerkgeschiedenis Leo Meulenberg laat zijn licht schijnen op enkele conflictueuze perioden uit het leven van de Engelse intellectueel die katholiek was geworden om de wortels van zijn anglicaanse geloof te vinden.

Newman dacht bijzonder zorgvuldig na over de crisis die de katholieken in de periode 1850-1880 trof. Hij had bijvoorbeeld veel moeite met het optreden van dweepers die tijdens het Eerste Vaticaans Concilie (1869-1870) paus Pius IX een onbegrensde macht wilden toekennen. Die gretigheid resulteerde in het ongemakkelijke dogma van de pauselijke onfeilbaarheid.

John Henry Newman betoogde heel nauwgezet dat de gelovigen in het hart van de Kerk staan. Zijn droom was dat leken recht hadden op een goed doordacht geloof en vorming terzake. In die zin was de man een

De auteur probeert de standpunten nauwkeurig te situeren in de context van de rooms-katholieke Kerk van toen, en in de Britse samenleving van weleer. Meulenberg daarover: „Het siert paus Leo XIII dat hij deze pleitbezorger van de leken ondanks veel tegenwerking tot kardinaal benoemd heeft.”(EDS)

Leo Meulenberg, *John Henry Newman. Een pleitbezorger der leken*, in de reeks *Meesters in spiritualiteit*, Altiora, Averbode, 2008, 101 blz., 13,95 euro, ISBN 978 90 317 2578 6.

VERDOEMDE PROTESTANTEN

EEN VAN de belangrijkste religieuze gebeurtenissen in Nederland van de voorbije jaren was ongetwijfeld de eenmaking in 2004 van de verschillende hervormde, gereformeerde en lutherse Kerken onder de koepel van de Protestantse Kerk in Nederland. De man die de fusie tot stand wist te brengen is Bas Plaisier, tot eind dit jaar nog de *scriba* (secretaris-generaal) van die nieuwe PKN. Het boek borstelt een portret van deze (overtuigd) protestantse voorman, aangevuld met getuigenissen van betrokkenen.

Het werkje dat een inzicht wil bieden in de keuken van het protestantisme valt op, omdat in twee bijdragen ongemeen scherp wordt uitgehaald naar de protestanten. Antoine Bodar, wellicht Nederlands beroemdste mediapriester, verkondigt onomwonden volgende stelling: „Ik denk dat katholieken wereldwijd meer kans hebben te overleven dan anglicanen en protestanten. Maar dat zeg ik nooit als ik bij protestanten een lezing houd, dat vind ik niet elegant.”

Ook Eduard Kimman, jezuïet en secretaris van de Nederlandse bisschoppen, schrijft een sympathiek stuk, maar haalt tegelijk even scherp uit naar protestantisering van de oecumene. „De tijd van de oecumene is niet voorbij, hoor. Wel de tijd van de geïnstitutionaliseerde oecumene”, aldus Kimman droogjes. Merkwaardig, van Bas Plaisier vind je in dit boek geen foto. (EDS)

Emiel Hakkenes, *Achter de schermen van de PKN. Een jaar met Kerkleider Bas Plaisier*, Vangennep, Amsterdam, 224 blz., 17,90 euro, ISBN 978 90 5515 946 8.

